

P-no A. B. Strimačio patarimas Vargo našta Vilniaus krašte Vokiečiai vėl atakuoja Keli šimtai jaunimui.

P-nas A. B. Strimaitis prisienė mums iš New Yorko savo referatą apie organizaciją ir praktiką. Čia jis įdomiai išdėsto vidurinės srovės istoriją ir vienoj vietoj pažymi šią vasarą priimtą Brooklyne veikėjų rezoluciją apie musų spaudą.

Toj rezolucijoj tarp kitko pasakyta: "Reikalauti visų spaudos vedėjų, bendradarbių rašyti lietuvius jungiančius raštus ir tokia pat kriptim vesti visą laikraštį."

Sitoji rezolucija nors nevisai tobulai ir tiksliai suredaguota, tačiau aiškiai nušviečia tą kelią, kuriuo turės eiti musų spauda netolimoj ateity.

Kivirčių niekas nemylė, ypač siais laikais, kuomet kiekvienas susirūpinęs kova už buvį. "Vienybė išlaikysim, pasiskaldė — griusim."

Pasigriebdami Vilniaus kraštą, lenkai žadėjo visiems rojų. Tačiau keliolika metų jų viešpatavimo parodė, kad jie atnešė tik skurdą. Lenkų laikraštis "Kurjer Wilenski" aprašo kokia padėtis yra kaimuose:

"Druskos gyvuliams niekas neperka — patys suvartoja. Taupinimas degtukų pasiekė to, jog ugnis palaikoma visą dieną ir pernešama iš vienos triobos į kitą.

"Pinigų stoka verčia parduoti reikalingiausius dalykus — karais paskutinę karvę, padušką ir vištą už pusdykiai miestelio žydams, kad apmokėti valdžiai mokestius."

"Daugelis ūkininkų badauja ir valgo tik sykį į dieną. Mailas yra pasibaisėtinas. Del stokos javų ne visi laukai šiais metais apsiarė ir žiemai užėjus, situacija dar labiau pablogės."

Tokie yra pačių lenkų žodžiai. Perdėti jie neperdės; geričiau sumažins. Vilniaus kraštas prieš karą ekonominiai buvo suristas su likusia Lietuvos dalim. Su Varšuva jis mažai bendro turi ir už tai ginklu nuo musų atskirtas jis skursta pikčiau elgetos.

Vokiečiai vėl pradėjo savo atakas prieš Lietuvą. Pereito mėnesio pabaigoj "Berlyner Boerseitung" įdėjo editorialą, kuriame kaltinama Lietuva už laužymą Klaipėdos statuto. Tas laikraštis pridėjo, jog Vokietija del šių mėginimų skriausti savo tautiečius už sienos ribų bus priversta paimti kitą liniją prieš Lietuvą, kuri toli gražu nebus maloni lietuvių tautai, priklausanti nuo Vokietijos tiek politiniu, tiek ekonominiu atžvilgiu.

Panašūs vokiečių grąšiniai nebe naujas dalykas.

Italų generolo Balbo kelionė į Chicago ir atgal taipgi neapsiėjo be aukų. Netoli savo krašto, Azoro salose sudužo vienas 24 orlaivių ir lakunas mirė nuo žaidų. Paskridus toliau iki Portugalų salos Lisbono nelaimė patiko kitą Balbo orlaivį, kuris apsvirtė ir sužeidė keturis žmones.

Lenkai taipgi bandė perskristi Atlantiką ir pasiekti Varšuvą, bet leidžiantis į Harbor Grace, New Foundland aeroplanas apvirto šonu ir taipgi sužeidė tris lakunus. Kelionė oru yra pavojingas dalykas.

Chicago sandariečiai atlieka savo darbo dalį. Jie pinigaiškai ir energija prisideda prie palikimo organizacijos ir visomis išgalėmis remia tautinį veikimą. Pagirtiną aukštumą sto-

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XX

PENKTADIENIS, RUGPIUČIO (AUGUST) 11 D., 1933 M.

No. 29

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

Žinios iš Lietuvos

DEL KO ŽILIUS NUSOVĖ OLSAUSKĄ

Teismo tardytojas ir kriminalė policija darbo visdar nebaigia. Žilius trijose vietose rengėsi Olsauską nužudyti. Kuo Žilius Olsausko nužudymą motyvuoja. Budrys jau paleistas.

Iš Kretingos atėjusios žinios sako, kad žemaitijoj žmonių susidomėjimas Olsausko nužudymu vis dar neatslūgsta: teismo organai ir kriminalės policijos valdininkai vis dar tebedirba, nes smulkiai įvykį tiriant vis randama naujų davinių.

Pav., paėjusios savaitės pabaigoj Žilius iš kalėjimo buvęs gabenamas parodyti kitas vietas, kuriose pasislėpęs jis tykojė Olsauską nužudyti.

Pirmą vietą Olsauskui nužudyti Žilius buvęs pasirinkęs kryžkelėj, k. sueina Liepojaus ir Palangos kečiai; antra vieta — šalia geležinkelio einančio iš šventosios uosto į Laukžemį ir Darbėnus pro Olsausko maluną; trečia vieta — ties Olsausko malunu beržynelyje.

Kaip, žinoma, Olsauskas nužudytas pirmoj vietoj.

Bet kiekvienam įdomu, kaip tapo susektas nužudymo autorius. Vietiniai žmonės pasakoja taip: Žilius prieš rengdamasis Olsauską nužudyti, vienam savo kaimynui latviui sakęs: "tu visą dieną meškerioki, o paskui sakyk, kad ir aš su tavim meškeriojau..." Teisybė, latvis meškeriojęs ir kai Žilius, Olsauską nužudęs, atbėgęs latvij radęs bemeškeriojant. Žilius sakęs "jau viskas gatava..." Bet tuos Žiliaus žodžius girdėjęs ir latvio žmonai ir dar vienas žmogus.

Žilius girdėjusius prigrąšinęs nušauti, jei tie ką nors apie Olsausko nužudymą pasitarsią. Kurį laiką visi tylėjo.

Pagaliau tų latvių sūnus atvažiavęs iš Rygos. Motina pasikundusi sūniui: "Reikia sakyti teisybę, bet aš bijau Žiliaus". Sūnus nuvažiavęs Rygon pasipa sakojęs kitiems, iš tų sužinojusi Latvių kriminalinė policija ir siūlus perdavus Lietuvos kriminalinės policijos valdininkams. Kol oficialių komunikatų tuo reikalu nėra, atrodo labai patikima ir ši versija.

Ką sako Žilius

Kvočiamas ir tardomas Žilius laiką labai tvirtai; jis sako, kad aš gerai padariau apsaugodamas visuomenę nuo tokių žmonių, kaip Olsauskas. Visuomenė nuo to tik sveikiau būsią.

Budrys, kuris Kaune buvo su laikytas ir nuvežtas Kretingon, ten iškvostas ir paleistas.

vi Mass., Conn., Penn., Wisc. ir

kaikurių kitų valstijų sandariečiai. Bet ir čia reikia padaryti išimtis. Kaikur judėjimas pusiau apmiręs ir nerodo gyvumo. Neuzilgo ateis rudens sezonas. Musų organizacija turi pradėti smarkesnį veikimą, ypač kultūros dirvoj. Vien jaunimo auklėjimui reikės sukelti bent keli šimtai dolerių; o ką kalbėti apie kitas sritis. Prisižadėdami kiekvienas ir nelaukdami vien kad kiti dirbtų, mes išpildysim ką esam nusistatę.

Musų Karžygių S. Dariaus ir S. Girėno Laidotuvės Kaune.

Žuvusiųjų karžygių lakūnų kapt. Stepono Dariaus ir lak Stasio Girėno kunai lydimi Kauno gatvėmis iš bazilikos į Kauno kapines. Laidotuvės įvyko liepos 20 d., 1933 m. Kaip žinome šie du drįsuoliai žuvo Pamario miškuose, Vokietijoj skridami iš New Yarko į Kauną — "N-nų" Photo.

UNIFORMUOTI HITLERININKAI KURSTO RIAUŠES.

Po pakartotinių susirėmimų policija keletą hitlerininkų suėmė.

Klaipėda, Elta. — Pagėgių ap. netoli nuo Gudų plento, ėjo vieno jaunimo ratelio narių būrys. Keli iš jų vilkėjo uždraustą uniformą: baltais marškiniais ir blyno per pečius persijuosę dirželius. Pasienio policija, vydydama komendantų įsakymą, 4 uniformuotus vyrus norėjo suimti. Tačiau policija buvo užpulta ir vienas iš suimtųjų buvo atimtas. Paskui apie policijos būstinę Montvilavičiuose ilgai stovinčio būrys žmonių ir įvairiai grasinamai kalbėjo. Vakare apie 11 val. vėl susirinko būrys žmonių vienos smuklės kieme, kur vėl pasirodė keli uniformuoti vyrukai. Policija buvo priversta vėl juos suimti. Čia vėl įvyko pasipriešinimas. Minia ne norėjo atiduoti uniformuotų vyrų, tačiau policija suėmė 3 žmones. Vienas iš jų buvo paleistas, nes gynytojas išdavė liudijimą, kad suimtasis sergąs pleuritū ir kad esą pavojinga jį laikyti suimtu. Visi kiti, iš viso 5 žmonės, buvo nugabinti į Bajorų kalėjimą.

Valstybės saugumo policija įvykį atsidėjus tiria ir nori nustatyti visus kaltininkus, kurie pasipriešino policijai.

PROF VOLTERIS TIRS PLATLIUOSE IR PLŪNGĖJ

Kauno miesto muziejaus direktorius prof. E. Volteris netrukus važiuos su savo ekspedicija daryti mokslinių tyrinėjimų į Rudaičių ir Jazdaičių kaimus, Platelių ir Plugės valsčiuose, nes gauta pranešimų, kad tose vietose yra naikinamos svarbios Lietuvos senovės kultūrai pažinti istorinės liekanos. Švietimo ministerija tyrinėjimų išlaidoms padengti jau yra paskyrusi ir kreditų. Šios vietos buvo kasinėjamos 1861 metais ir buvo rasta brangių senienų, kurios dabar yra Stokholmo muziejuje. Seniau šiose vietose buvo milžinai kapiai, o dabar žvyrynas.

HITLERIO SMOGIKAI PAKĖLĖ RIAUŠIAS PRIES SAVO VADUS.

Vidaus reikalų ministeris Goeringas gavo skubią nutraukti atostogas.

Vokietijos vidaus reikalų ministeris Goeringas staiga nutraukė atostogas ir atvyko į Berlyną.

Duotas įsakymas suaukti smogių dalyvius vadus svarbiems reikalams aptarti. "Havas" žiniomis, Goeringo atvykimo priežastimi yra jo gautas pranešimas, kad įvairiose vietose Hitlerio milicija sukėlusi riaušes.

Beuthene net reikėjo išaukti reichsvero dalis riaušėms numalšinti. Frankforte ant Maino hitlerininkų sekcijos paleistos už socialinę propagandą. Hamburge smogiai užėmė "ruduosius namus". Niurnberge hitlerininkų riaušes organizavęs jų vadas Speicheris.

Susektas suakalbis nuverstis Hitlerio režimą vertė Goeringą staugai išleisti drakonišką mirties bausmių įstatymą.

"Daily Telegraph" korespondentas Berlyne praneša, kad Goeringas delto pasiskubino nutraukti atostogas, suaukė nepaprastą ministrų kabinetą posėdį ir paskelbti drakonišką mirties bausmių įstatymą, kadangi buvo susektas rimtas sąmokslas prieš nacionalistų režimą.

Berlyne cirkuliuoja gandai, kad politinė policija suėmė plačiai organizuotą suakalbį prieš pitį Hitlerį.

EKSPORTAS Į ŠIAURĖS AFRIKĄ.

Pasirodo, kad iš Lietuvos į Šiaurės Afriką galima šį tą eksportuoti. Pav., viena baldų firma pagamintų baldų visą kompietą nugabeno į Šiaurės Afriką ir ten geromis sąlygomis parduovė. Tik tranzitas brangus ir kelionė trunka ištisas 7 savaites. Dabar rengiamasi didesnėmis partijomis baldus iš Lietuvos Afrikon eksportuoti.

UKRAINOS KOMISARO IR ROZENBERGO PLANAI

Sovietų derybos su vokiečiais del teritorijų? Kodėl nusizudė komisaras Skripnik?

Paryžius. — Paryžiaus laikraščių korespondentai iš Berlyno praneša, kad tarp nacionalistų partijos užsienių politikos vadovo Alfredo Rosenbergo ir Sovietų atstovų didžiausioj paslapytyje vedamos derybos. Derybų pamatu esą, kad bolsėvikai perleistų vokiečiams dalį teritorijos Rusijos pietuose, gi vokiečiai už tai anuliuotų veik du milijardus Sovietų skolų Vokietijai.

Paryžiaus "Times" Stokholmo korespondentas paskelbė senaciją, kad Ukrainos švietimo komisaras Skripnik nusizudęs delto, kad Čeka buvo susekusi jo ryšius su Alfredu Rosenbergu.

Skripnikui butų buvus greit iškelta skandalinga byla del sovietų išdavimo ir suakalbio atplėsti nuo SSSR. Ukrainą.

TROCKIS PRANCUZIJŲ

Paryžius. — Trockis jau atvyko į Prancuziją. Norėdamas pabėgti nuo žurnalisto smalsumo, jis motorine veltimi priplaukė prie kranto ir, sėdęs į automobilį, nuvažiavo vidurinės Prancuzijos linkme. Jį lydi jo žmona, vienas draugas ir policininkas.

PABALTĖS VALS. RENGIA SAVO EKONOMINĖ KONFERENCIJĄ.

Ryga, Elta. — Ryšiumi su rudenį įvykstančia Pabaltės valstijų ekonomine konferencija, rygoj šaukiamas bendras trijų valstijų ūki organizacijų posėdis, kuris turės parengti konferencijos programą. Į posėdį atvyksta 3 Estijos ir du Lietuvos atstovai. Konferencija įvyks Rygoje, bet datą nustatys susirinkę trijų valstijų organizacijų atstovai.

Kubos Valdžia Paskelbė Karo Stovį

ROOSEVELTAS REIKALAUJA MACHADĄ REZIGNUOTI.

Nuo seniai jautėsi Kuboje neramumai, dygstanti iš visuomenės nepasitenkinimo prezidento Machados elgėsiu. Tas nepasitenkinimas pagimdė tvirtą opoziciją Machados vyriausybei, kuri pastarais laikais paskelbė visuotiną straiką. Prsidėjo riaušės, susirėmimai opozicijos jėgų su Machados policija. Pasiliejo kraujas iš abiejų pusių. Machado paskelbė karo stovį. Visas ekonominis judėjimas sustojo — biznis tapo suparalizuotas.

Kubos pramonėje yra stambūs Amerikos kapitalai investuoti, ir tas sudaro pagrindą suirupinimui Amerikos vyriausybės Kubos padėtimi.

VĖL KASINĖJA LINKUNŲ SENKAPĖ.

Prieš dvejus metus buvo kasinėjamas netoli Tilžės esąs senkapis: Kaip tada, taip ir dabar kasinėjimus daro Prūsija muziejaus siūstas atstovas dr. Engel. Anuomet senkapyje buvo rasta labai vertingų senienų, kurios aiškiausiai rodo senkapį esant senovės lietuvių; bet kasinėtojai aiškino, jog jis esąs tos tautos, kuri abiejuose Nemuno pusėse gyvena. Tada kasinėjimų vietą aplankė p. švietimo ministeris Šakenis ir prof. Volteris. Prūsų lietuviai labai pagėidauja, kad prie kasinėjimo darbų dalyvautų ir Lietuvos archeologas. Tada tilžiškiai būtų tikri, kad rastosios senienos bus teisingai išaiškintos.

ISTRASTAS BAISUS PABUKLAS ŽMONĖMS NAIKINTI

Japonų teigr. agentura praneša, kad Tokio fizikos chemijos laboratorijos direktorius prof. Simic pagamino nepaprastai greit šaudančią patranką, paleidžianti 1000 — 6000 šovinijų į minutę. Bandymai su patranka davę gerus rezultatus.

ISPANIJOJ NUBAUSTI GENEROLAI PUČISTAI

Madridas, — Ispanų tribunolas pabaigė nagrinėti bylą del mėginimo 1932 metais rugpiučio mėn. sukelti perversmą Ispanijoje. Tribunolas gen. Cavalcanti pasmerkė 10 metų kalėjimo ir gen. Fernandez Perez 20 metams kalėjimo. Kitiems kaltinamiesiems bausmė buvo paskirta nuo 2 iki 12 metų kalėjimo. 12 kalt. išteisinta.

SAVIETŲ KARO LAIVYNO MANIEVRAI ESTIJOS PAKRASČIUOSE.

Talinas, Elta. — Žiniomis iš Talino, Estijos pakrantėse pastebėti Sovietų Rusijos karo laivai. Laivai atlieka manievrus ir iš viso juose dalyvauja 16 vietų, kurių tarpe kreiseris "Aurora", 7 mininiai laivai, 6 povandiniai laivai ir keletas pagelbinųjų dujų gamybas.

bės Kubos padėtimi. Amerikos ambasadorius Kuboje Welles, nuo liepos 1, tarpininkavo pašalinimui kivirčių, bet tas nedavė jokių pagėidaujamų pasekmių.

Prezidentas Rooseveltas sako įvykins. Jis priėjo prie išvados, kad atsteigimui tvarkos ir ramumo Kuboje, reikalingas yra prasišalinimas prezidento Machados. Pasikalbėjime su Kubos ambasadorium, p. Rooseveltas griežtoj formoj apkaltino Machados už visus neramumus. Suvienyotos Valstijos esančios pasirengusios siūsti kariuomenę, jei to bus reikalinga.

KARO PABUKLŲ GALYBĖ ATĖTYJE.

250 vokiškų orlaivių vienu užskridimu gali išnuodyti visą Paryžių

Iš Bruselio rašo Ministeris Crokaert, neseniai buvęs Belgijos krašto apsaugos ministeris, patiekė spaudai baises vaizdus, kokių įsigijo bebudamas Belgijos gyvenimo priešakyje.

Jis rašo: 1918 metais labai reitai kad visų stipriausias vokiečių lėktuvas būtų galėjęs paimti su savim ligi 400 kilogramų bombų, tačiau žinome kokios ir tuomet baises buvo jų orlaivių bombardavimo pasekos. Tuo tarpu gi, man esant karo ministriu, tie "vargšai, nunginkluotieji" vokiečiai jau turėjo Junkerso tipo G-38 lėktuvus, kurių kiekvienas galėjo paimti po 5,000 kilogramų bombų.

Didžiojo karo metu žinojome, kokias baises pasėkas padaro vieno kilogramo bombos, kurių karštis siekdavo ligi 2,000 ir 3,000 laipsnių. Šiandien dvidešimtis Junkersų pajėgs pasiimti su savim 1000,000 tokių bombų, kurių visiškai pakaks sudeginti dideliame miestui. Bet ką šiaandien reikią 20 lėktuvų.

Generolas Balbo su 24 lėktuvų eskadrile perskrido Okeaną, ir todėl busimame kare bus vartojama puolimams po 20 ir daugiau lėktuvų. Tai bus mirties skridimas, nes panaši eskadra gali pasiimti su savim milijoną gaisrinųjų bombų ir paleisti iš aukštųjų tikrąjį pragarą.

Matematiškai apskaituojant, kiek yra reikalinga dujų išnuodyti visokiai gyvybei vieno ketvirtainio kilometro plote, randa, kad reikalinga yra nuo 9 ligi 40 tonų arba vidutiniai po 25 tonus. Todel norint išnuodyti visokią gyvybę tokiame Paryžiuje, turinčiame 100 ketvirtainių kilometru, reiks 500 vokiškų Junkerso tipo G-38 lėktuvų arba 250 D.O.X. tipo lėktuvų iš kurių kiekvienas galės paimti su savim po 10,000 kilogramų dujinių bombų.

Garsus prancuzų žurnalistas Leo London rašo, kad Vokietijoje jau veikia visa eilė dirbtuvių, gaminančių karo medžiagą. Tik viename Berlyno rajone tokių dirbtuvių esą apie 12. Be to, kiekvieną momentą visa eilė fabriku gali būti pertvarkyta į nuodingųjų dujų gamybas.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street

Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UZSISAKYMO KAINA:

Suvienuose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia salies valdžia ir suverenis yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slapta ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis besiališkas švietimas ir mokslo bei kultūros kelimas tarpe Lietuvos ir isėivių Lietuvių.

Kuoartimiau broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios isėivių Jungtinės Valstijos ir kitose salyse.

Hendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj, plačiausius Demokratinės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskirumas tikybinio veikimo nuo politinio.

konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąjį Lietuvių kartą — jaunomenę, išaukietti sveiką, apsviestą ir tautiskai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais — ates be Vilniaus Nenurimsim.

PRANCUZŲ KEISTA NUOMONĖ APIE LIETUVĄ

Žinomas prancuzų rašytojas Jean Bardanne nelabai seniai lankėsi Lietuvoj, Vokietijoj ir Dancigo mieste. Sugrįžęs į Paryžių jis savo paskaitose ir laikraščiuose ėmė tikrinti, jog Lietuva esanti faktinėj Vokietijos globoj.

Minėtas rašytojas pasisakė turįs sąrašą ištisos eilės vokiečių karininkų, kurie tarnauja lietuvių armijoj, žinoma, permainytomis pavardėmis. Tikroji lietuvių kariuomenė, esanti taip suvokietinta, jog Berlyne ją skaito už kairįjį savo sparną.

Kaune visur kalbama apie Lenkiją ir jos puolimą. Kaip neseniai paaiškėjo, vokiečiai sutikę slaptu budu sustiprinti lietuvių kariuomenę, kuomet toji ims žygiuoti į Vilnių, Lietuvos armija su rezerva pasiekusi 250 tukstančių žmonių. Orlaivių turinti apie 90 is kurių 60 naujausio tipo. Artilerija punkiai sutvarkyta, priežiuroj šimto dvidešimties vokiečių karininkų.

To garsaus keliauninko Bardanno žodžiais, "Vokiečiai galutinai užkariavo lietuvių intelektualinį gyvenimą. Netikę savystoviam gyvenimui, izoliuoti nuo Lenkijos dirbtina priešingumo atmosfera, Lietuva tapo vokiečių politikos reišķėja rytuose ir kurstitoja naujo karo."

Sitos kelios ištraukos parodo kaip mažai tesupranta prancuzai Lietuvos reikalus. Tas rašytojas, apie kurį čia kalbame, sakosi buvęs Lietuvoj, tik nepasakė kiek laiko. Nemanom, kad jis but apsisotęs ilgiau kaip porą savaičių. Ir per tas porą savaičių jis spėjo atlikti tiek, kiek geriausias šnipas nebut padaręs per metus laiko. Jis suskaitė kiek Lietuva turi kariuomenės, kaip apginkluota artilerija, o svarbiausia — kiek esama Kaune vokiečių karininkų. Dar daugiau — jis iškasė net slaptas sutartis tarp Lietuvos ir Vokietijos del bendro žygio į Vilnių.

Aišku, kad to visko jau nebuvo galima padaryti. Savo "faktų" jis pasiėmė is lenkų propagandos biuro, kuris ne tik jas vel-tui suteikia, bet dar ir apmoka skleidėjams pašto išlaidas.

Sitokios rusie propaganda, beabejo, kenkia Lietuvai. Lenkai gerai nujaucia, kad į Hitlerį nekaip žiuri ne tik prancuzai, bet taipgi anglai ir amerikiečiai. Už tai pradėjus skleisti, jog ir mes tampam Hitlerio įrankiais, kreiva akis bus nukreipta ir prieš mus. Ypač imtų galasti dantį prieš mus Rusija, kuri pastaruoju laiku pageidavo suorganizuoti prieš vokiečius koaliciją.

Negalima praleisti nepastebėjus dar vieno charakteringo pareišķimo — buk Lietuva esanti kurstytoja naujo karo Europoj. Reišķia, jeigu rytoj kiltų ten karas, tai mes kalti. Jei Lenkija sumanytų naują avantiurą, žinokit, pasauli, kad už tai yra atsakominga Lietuva.

PAMINKLAS DARIUI-GIRENUI

Palyginamai dar jaunutės aviacijos istorijoj Dariaus ir Girėno tragiška kelionės pabaiga bus minima ilgus, ilgus laikus. Lietuvių gi tarpe šis įvykis pasiliks neužmirštam per amžius. Jos garbei buvo daromas tas žygis; jos vardo reišķmės pakėlimui tie du lakūnai skrido nugalėti gamtos sukenybes ir aplenkti pačią mirtį.

Bet kaip su Amerikos lietuviais? Kuom jie pagerbs tuos du savo brolius, siūstus į gimtinių kraštą su mirties misija? Žmonių atmintis laikui bėgant temsta; kalbos ir užrašai ilgai nedingsta. Jie yra mėgi užpelnintos garbės globėjai. Reikia rasti ką nors pastovesnio; ką nors tokio, kurs perduotų aiškiau ateinančiai lietuvių kartai ir šios šalies žmonėm laimėjimą ir mirtį dviejų mūsų lakūnų.

Yra vienas kelias tai atsiekti: pastatant tinkamą paminklą Chicagos mieste, kuriam gimė ir plėtojos patį skridimo ideją, kuriam ilgiausiai gyveno tie du drašuliai. Tenka užgirsti, jog

aukos šiam tikslui jau pradėtos rinkti. Vienur, kitur susiorganizuota net specialiai komitetai ir pan. Tai geras ženklas, rodnatis, jog mūsų išėivija aiškiai supranta reikalo svarbumą.

Bet paminklas reikia pastatyti toks, kad bent dalinai atvaizduotų lakūnų žygio svarbą; nors paprastomis priemonėmis — akmenių, kalnu ir dailininko ranka perduoti ko ištikro troško atsiekti lakūnai. Paminklo pastatyme turėtų dalyvauti kuoplačiausios grupės, nepaisant pažiūrų skirtumo. Pavieniose kolonijose sutverti atskirus komitetus, o tie is savo tarpo turėtų išrinkti centralinį. Pirma negu pradėjus platesnį aukų rinkimą, reiktų nustatyti ir pats paminklo projektas, jo vieta, kaina ir panašiai. Toks svarbus darbas neapsimoka apgraiomis pradėti.

Mano Kampelis

Rašo Padnackas

APIE TĄ "AMERIKOS LIETUVIŲ SĄJUNGĄ."

Pereitam "Sandaros" num. vienas rašytojas pusėtinai daug prirašė apie naujai išķeptą Chicagoj "Amerikos Lietuvių Sąjungą". Jis atvirai pareišķė, jog tai, girdi, ne kas kita, kaip fašistų lizdas, susuktas tam, kad pasigauti sandariečius.

Zinoma, tokie išsitartimai yra tik speliuojimai. Iki šiam laikui jų paskelbtoji programa nieko ypatingo nepasako apie tolimesnį veikimą. Naujo kukdiko kriško tėvai: p. B. Simokaitis, kap. P. Jurgėla, J. Bačiūnas ir kiti nėra taip gabus organizatoriai, kad viską pasigriebti į savo rankas.

Sandariečiam nėra reikalo drebėti is baimės. Kuris pasitikti savim, kuris yra pasirengęs atlikti savo darbą nepaisant ką kas kalba ar rengiasis daryti, tam jokios išorinės kombinacijos nebus pavojingos. Priešingai, atsiradus konkurencijai ir mes pradėsim smarkiau veikti ir neleisim savo įrankiam apрудyti. Kuo daugiau opozicijos, tuo didesnis noras atsilaikyti. Dirva plati ir jos gali užtekti visiems.

EDISONO CO. SAMDYS 50.000 NAUJŲ DARBININKŲ...

Nauja prez. Roosevelto programa arba kaip dabar priimta vadinti "NRA." ne tik sukėlė žmonėse geresnio ūpo ir vilties, bet ir ištikrųjų prisidėjo prie su mažinimo bedarbių skaičiaus. Visos didžios korporacijos yra priverstos samdyti daugiau žmonių ir padidinti mokesnius.

Edison Electric Institute patiekė federalei valdžiai savo kodeksą, kuri priėmus suteiks galimybės priimti į darbą 50,000 naujų darbininkų. Edison dirbtuvės siulo 40 valandų darbo savaitę, su teise praillginti iki 48, kuomet bus reikalo.

Waterbury Ingersoll laikrodžių išdirbėjai nutarė padidinti darbininkų uždarbį 10 nuoš. Toji kompanija bėgyje poros mėne sių priėmė apie 1000 naujų darbininkų.

Daug dar samdytojų šiausiaisi ir nelabai nori priimti valdžios patvarkymus. Bet Vashingtone sakoma, jog prieš tuos "slekerius" bus kovojama iki galo.

PROL. OLŠAUSKAS NUZUDYTAS "DEL VISUOMENĖS LABO".

Laikraščiuose jau buvo rašyta, jog užmušęs savo meilužę prol. Olšauskas pats žuvo nuo nežinomos rankos. Policija išėigai tyrinėjo ir pagaliau suėmė tulą Žilinską, kuris pats išlepėjo apie savo kaltę. Keistu bu du, svarbiausius pėdsakus nurodė Latvijos policija, kuriai buvo pranešta Žiliaus artimų žmonių.

Visa istorija yra perilga, kad čia ją atpasakoti. Suimtas ir tardomas policijos Žilius prisipažinęs prie kaltės. Pral. Olšauską jis nužudęs del visuomenės labo, nes toks žmogus neturįs teisės maišytis lietuvių tarpe. Vienok motyvai gali buti visai kitokie. Žilius savo laiku buvo eks praloto nuosavybių globėjas. Ne tekęs to darbo, jis ėmė galvoti

škia, jog penkius kartus daugiau negu surinko mūsų lakūnai, kurie šiaip taip išmaldavos ketvertą tukstančių dolerių, o kuomet rado juos negyvus Vokietijoj, tai jų kišeniuose tebuvo tik tretetas dolerių.

Tačiau, nežiurint į tokiją pinigų kruvą, lenkai šiaitai žiuri į naują skridimą. Per daug esą pavojinga, o beto jau apie dvidešimt septyni lakūnai perlėkė Atlantiką. "Mes nenorime susilaukti tokio liudėsio, kokį tik ką turėjo lietuviai," šaukia lenkų spauda.

KIEK BEDARBIŲ YRA EUROPOJ?

Ekonominis krizis palietė visą pasaulį. Kenčia ne vien tik Amerika, bet ir visa Europa. Lietuvoj šiuo žvilgsniu yra kiek geriau, bet už tai mūsų ūkininkai nors dirba pilną laiką, tačiau nieko nepelno. Kitose Europos salyse padėtis yra sekanči: Šių metų birželio mėn. Vokietijoje buvo 5,039,512 bedarbių prieš 5,582,120 praėitų metų tuo pačiu laikotarpiu; Austrijoje — 320,955 prieš 271,481; Anglijoje — 2,636,319 prieš 2,821,840; Prancuzijoje — 314,242 prieš 302,320; Italijoje — 1,000,128 prieš 968,456; Airijoje — 65,286 prieš 35,874; Šveicarijoje — 57,163 prieš 41,788 ir Cechoslovakijoje 730,192 prieš 487,228.

Nors pats nevedęs, tačiau Vokietijos diktatorius negali užmiršti moterų. Hitleris liepė išleisti keletą įsakymų suvaržančių moterų laisvę. Jo rupensnis yra grąžinti moterį ten, kur ji buvo keliolika dešimts metų atgal.

Vėliausias jo įsakymas liečia dažymą veido ir lupų. Nuo šio laiko joki moteris, kuri turės numiltuotą veidą arba raudoną nuteptas lūpas, nebus įleidžiama į nacional-socialistų mitingus. Draugavimas su žydais taipgi griežtai draudžiamas. Jei žydų tautos asmuo suvilios vokiečių mergaitę, gali buti nubaustas mirėia.

REIKTŲ DAUGIAU RUPINTIS SAVO SPAUDA

Mūsų laikraščiai, beabejo, nėra toboli. Jie daug mažesni už amerikoniškus ir gal nepaduoda tiek įvairių žinių. Jie taipgi ne bando itikti visiem tiem, kurie nepasigaili poros centų. Ideja stovi pirmoj vietoj, o paskiau tik bizniškas pasinaudojimas. Del to mūsų tarpe ir kyla diskusijų, polemikų ir karščio. Kiekvienas primygtinai gina savo pusę, nes principo diskreditavimas reišķtų pralaimėjimą ir dar bo užbaigą. Gal but tokios pažiūros nėra rimtos, bet jos turi daug ir gerų ypatybių.

Su mažomis išimtimis Amerikos lietuvių spauda nuoširdžiai tarnauja visuomenei. Išėivijos reikalai jai yra arti širdies; ji stengiasi išjudinti veikimą, surišti lietuvius į vieną šeimą ir palaikyti bedegančią lietuviškumo liepsnelę... Prisiminus šituos aukštesnius tikslus, savaimė sumažėja visi mūsų laikraščių netobulumai ir ydos.

Plačioji visuomenė privalėtų suprasti, jog ji yra tikra laikraščių savininkas; jog del jos mūsų spauda gyvuoja. Jokis laikraščio leidėjas šiandieninėse aplinkybėse nesukrauna sau didelių turtų. Ką šiandie gauni, tą rytoj sugrąžini atgal...

Amerikos lietuviai turėtų artimiau atjausti savo laikraštį, ne svarbu kokios krypties; turėtų jį paremti visokeriopais būdais: garsinimais, prenumera ta, geru žodžiu, bendradarbiavimu ir pan. Suteiktoji moralė paskola nežus; ji grįž su nuosimčiais. Ką šiandie pasėsim — tai rytoj piasim.

LENKAI NEPATARIA SAVO LAKUNAMS SKRISTI PER ATLANTIKĄ.

Tragingas likimas Dariaus ir Girėno sujaudino net ir lenkus. Šiomis dienomis New Yorke viešai lenkų lakūnas St. Hausner, kuris jau buvo bandęs perskristi vandenyną, bet neįstengė ir įpuolė vandenin. Nepaisant į savo nepasisekimą jis dabar renka pinigus antram savo žygiui. Išvito jau turi surinkęs arti dvi dešimties tukstančių dol. Reik-

Vilniaus katedroje pradėjose dvidešimtojo šimtmečio tarnavo senas zakristijonas Jonas Gira. Jis tarnaudamas tose pareigose apie 50 metų, katedrą ir savo pareigas taip buvo pamilęs, jog ištisas dienas vaikščiojo po ją ir grožėjosi kiekvienu jos kampe.

Vieną dieną, regis 1910 m., be sigrozėdamas katedros stebuklingąja statyba, netikėtai pastebėjo grindyse garsą. Pakėlęs kelias plytas, pastebėjo, kad ten esąs požemis, bet jis ten nusileisti nemėgino.

Zakristijonas Gira buvo iš žmonių girdėjęs, kad katedros požemy yra žymių žmonių ir kunių nigaikščių karstai, bet jis, žinodamas, kad bažnyčios ir vyriausybės įstatymai draudžia, niekam apie tai nesakė ir visa tai laikė paslapyje. Po kurio laiko jis šio požemio paslaptį papasakojo savo tiesioginiam viršininkui — pralotui Kurčiauskui. Pastarasis jį gerai apžiūrėjo ir pagyrė zakristijoną.

1910 m. minėtas pralotas Kurčiauskas — Lenkų Mokslo Bičiulių D-jos pirm. su tos pat d-jos vice-pirmininku gydytoju Vladu Zagorskiu ir kanauninku Savickiu atėjo pas zakr. Girą, liepė duoti katedros raktus ir eiti sykiu su jais. Zakristijonas labai išsigando ir liepė savo vaikui sekti jį, bet pralotas vaiką Girai liepė palikti zakristijoje. Zakristijonas, matydamas, kad jie nori paslaptinę požemį atidaryti, visokiais būdais priešinosi, sakydamas, kad tai negalima, tas prieštarauja bažnyčios ir valstybės įstatymams, bet jie atsakė, kad tai esą jų dalykas ir jie už savo darbus atsako.

Atkėlę keletą plytų rado laiptus, kuriais jie visi nusileido į požemį. Požemy Gira pamatė katafalką, ant kurio gulėjo du gražūs karstai. Jojo palydovai puolė prie karsto ir ėmė draskyti. Zakristijonas išsigando ir ten pat požemy apalpo. Tuomet gydytojas Zagorskis ir kanauninkas Savickis išnešė jį į zakristiją ir liepė vaikui gavitinti tėvą, o patys vėl ėmėsi niekšiško darbo. Taip jie apilėšė abu karstus, palikdami tikai suby-

rėjusius kaulus. Išėidami užtai sė grindis.

Netrukus pasirodė laikraščiuose žinutė, kad Krokuvos Vavelio "skarbee" yra gauta dovana — auksinė karuna ir šalmas nuo nežinomo asmens, o kartu gautas ir laiškas, kurį galima bus perskaityti tik po 40 metų.

Ilgai tylėjęs Gira visa tai pasakė D. Malinauskui, paėmęs iš jo garbės žodį, kad niekam iki jis gyvas bus apie tai nepasakys. Po to, jie nuėjo į tą požemį, kuriame rado atgabentą iš makaronų dirbtuvės dėžę, kurioje buvo supilti kaulai. Ant katafalko buvo du karstai: Kunių nigaikščio Vytauto Didžiojo ir vy skupo Protosevičiaus — didelio Lietuvos priešininko.

P. Malinauskas, apžiūrėjęs kaulus, pastebėjo, kad viename karste kaulai buvo stambesni ir kad ant abiejų kaukolių buvo uždėtos kepuraitės. Be to, ant vienos kaukolės galima buvo pastebėti išspaustas lankas vainiko: greta dar buvo rasta auksinė virvelė, kurią pririšama vainikas prie karunos, kad geriau laikytusi. Tai buvo Vytauto Didžiojo karstas, žiauriai lenkų apilėštas.

Apie šį baisų įvykį P. Malinauskas pasakė Dr. Basanavičiui ir jie abu nutarė šią baisią mūsų visai tautai žaizdą išskelti eikštėn.

Tuo laiku Krokuvoje mokėsi vienas lietuvis, kuriam Basanavičius su Malinausku parašė laišką ir prašė nueiti į Vavelį ir nu fotografuoti neseniai atsiųstą vainiką ir šalmą. Šioji fotografija buvo atspausdinta "Vaire".

1914 m. zakristijonui Jonui Girai mirus, Dr. Basanavičius ir Malinauskas buvo minėtiems šventvagiams iškėlė bylą. Bet Vilniaus apygardos teismas visokiais būdais šią bylą vilkino, trukdė, iki užėjo didysis karas.

Po karo šis reikalas kaip ir užmirštas. O reiktų jis kelti aikštėn. — "M. V."

Garsinkites

"SANDAROJE"

PIRMAS

"Moon Light"

PIKNIKAS

RENGIA VIETOS SANDARIEČIAI

Subatoj, Rugpjūčio Aug. 19 d.,

Roberts Farmoj

91-ST STREET IR ROBERTS ROAD, OAK LAWN, ILL.

Tai bus pirmas mūsų toks pasilinksminimo vakaras, kuriame jaunimas ir suaugusieji turės gerą progą smagiai praleisti subatvakarį. Ten turėsime gerus muzikantus, kurie pagirežs mums įvairius šokius, o mes, mėnuliui šviečiant, galėsime pasišokti. Taipgi bus ir užkandžių ir kitokių prašmatnybių, kokių retai kur tegalima užtikti.

Prie šio pikniko smarkiai rengiasi, baigiantieji pakrikiti, "nekaltejiu bernelių brolija". Jie ten žada pareikšti visam pasauliui, kaip beirdis likimas baisiai išnaudoja vedusius.

Pilnas šio PIKNIKO "programas" tilps sekančiame "Sandaros" num. Tuom tarpu raginame visus, kaltus ir nekaltus, nuostis prie šio taip nepaprasto ir įdomaus "naktinio" Pikniko. Jis prasidės 8:00 val. vakare ir trauksis — Well, kol pasibaigs.

KELRODYS: Reikia imti 91st Street ir važiuoti iki Roberts Road ir pasukti į šiaurę (North). Pavažiavus Roberts Rd., reikia paimti antrą keliuką po kairei ir važiuoti per kalnelį iki Farmos.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktrų Draugija.

Rašo Dr. G. I. Blozis

BAKTERIJŲ VEIKMĖ

(Tasinsys)

Be staphylococcus ir streptococcus yra ir daugiau bakterijų burnoje, kurios atakuoja e-namilį ir sudaro puvėsius, bet šios nėra tokios stiprios ir nepripildo tiek daug žalos dantims.

Bakterijų skaičius burnoje.

Miligramas (tai yra tukstantinė gramo dalis) yra mažiausia dalis, kurią galima ant svarstyklių sverti.

Aiškesniam supratimui paimsime gabalėlį popierio, kuri turės vieną aštuntą dalį keturkampio colio.

Jis sveria miligramą. Dabar parinkime asmenį, kuris užlaiko labai švariai savo dantis ir burną, paimkime mes nuo jo dantų, ypatingai apie smegenis, tik ką suformavusių neišvaromų vieną tokį miligramą ir tam miligramo mes rasime nemažiau, kaip šešis milijonus bakterijų. Na, o kuomet mes paimsime tokio asmens, kuris nevaldo savo dantų per savaitę, mėnesį arba metus, tuomet rasime bakterijų pasidauginusių net iki šešių simtų milijonų arba ir daugiau.

Tuomet visai jau bereikalinga mums stebėtis, kad dantys skauda, kraujas bėga iš smegenų ir gauname karštį smegenyse.

O kas kaltas dėlto? Niekas kitas, kaip tik žmogaus apsilėidimas.

Kūno pasipriešinimas bakterijai.

Kaip jauaukščiau minėjau, bakterija yra randama visur ir visuomet. Ypatingai staphylococcus gali gimti arba žmogaus visur ir visuomet ant žmogaus kūno. Bet bakterija nepadaro žalos arba nepagimdo šunvočių, kuomet kunas yra svei-

kas, nenuvargęs, neperdrėkstant ir veikia normaliai. Kūno pasipriešinimas bakterijai priklauso nuo dviejų dalykų: gaivumo arba normališko kūno veikimo ir svarumo, kuris sumažina bakterijų skaitliu. Tai dar ne viskas, kad kūnas yra užlaikomas švariai. Reikia kūną užlaikyti švariai, kad jis visuomet galėtų pasipriešinti bakterijoms. Sekančių taisyklių prisilaikant, kūną galima palaikyti dideliame pasipriešinime bakterijoms:

1. Kai gerai suformuoti kaučiai ir dantys, reikia vartoti rūpų šveičiū, švarų ir sveiką maistą ir gerai jį sukramtyti.

2. Reikia vartoti taisyklišką "bruščiuką", šepetuką dantims ir smagenims valyti.

3. Nekąsti siulo, nekramtyti riešutų, nes spaudžiama spēka pasilieka tarp dviejų dantų — apatinio ir viršutinio — ir tas nepaprastas spaudimas nejuočiamai pertraukia plonus raumenis, kurie surakina dantis tarp kaulų; nepalik maisto tarp dantų. Geriau pavartot šepetuką, bet atsargiai, kad neužgauti smegenų.

4. Geras poilsis ir prie atviro lango miegot, kad gaut užtekinai tyro oro.

Svarumas yra geriausias vaistas dantims. Pirmiau jau buvau rašęs kaip valyti dantis. Bet manau, kad nebus per daug atkartoti keletą žodžių apie tai. Šepetuku bružavimas visai mažą naudą tesuteikia mums. Pavartotas metodiskai šepetukas suteikia daugiau naudos, negu kokie vaistai. Taipgi neprivalo pamiršti, kuomet reikia dantis valyti: po kiekvieno valgio, atsiliekius ir einant gulti.

(Bus daugiau)

Žuvus Musų Lakunams Dariui ir Girėnui

Kuomet mus pasiekė žinia, kad jau lakunai kapt. Steponas Darius ir lak. Stasys Girėnas išskrido, tuomet buvo neapsakomas džiaugsmas visai mūsų lietuviškai išeivijai, Amerikoje. Visi tik laukė kada pasieks Kauką, kaip ten juos patiks ir tt. Bet, dėja, kuomet sužinojome, kad jau žuvę, beveik netoli namų, perkuno trenksmas nebuvo taip skaudus, kaip ši nelėmtoji žinia. Manau, kiekvienas lietuvis turėjo išliet ne vieną ašarą. Tokių gerojų daugiau neturime. Jie savo gyvybę paaukojo Lietuvos ir lietuvių garbei, ir tik po mirčiai jie nusinėse su savim liaurus.

Dabar kas kaltas? Vieni sako: parašutų neturėjo, kiti — radio, dar kiti, kad vokiečiai, pa matę savo teritorijoje, paleido "armotos" šuvį ir jie krito. Dar kiti tvirtina, butent pati svarbiausioji priežastis esant \$100 dolerių, kuriuos jie neturėjo sumokėti ir išskrido be leidimo, kaip pabėgėliai.

Išleisdamas juos pul. Zadeikis linkėjo laimingos kelionės. Bet ar įsiai pasiklausė: "Vyrai, ar judu turite visus dokumentus tvarkoj, ar užtekinai pinigų?" Žmonių opinija skaito moraliai kaltais musų atstovus-diplomatų. Ir didžiausį pasipiktinimą reiškia Lietuvos valdžiai... Darius tarnavęs Lietuvos aviacijoje, sporto futbol organizavęs, Klaipėdos sukilime dalyvavo ir po to visko turėjo važiuot Amerikon baigt savo karjerą. Kaip lietuvis, pasišventė save Lietuvai ir žuvo.

Atsižvelgiant į tai, Lietuvos valdžiai reikėjo daugiausiai jais

rupintis, sukelt bent vieną dalį tiek, kiek sukėlė Amerikos lietuviai ir butų viskas išėjė kitaip. Darius su Girėnu galbut neturėjo drašos pasakyt: "duokit mums Lietuvos galiunai, mums truksta pinigų, negalime tikslu pasiekt, o skrist turime." Faktas liudija, kad jiems žuvus rasta pinigais per abudu, rodos, \$20.50. Vargšai!.. Su tiek pinigų krist... Bet kur gi galima dėtis?..

Lietuvoje pasiskubino jų vardais gaves pavadinti dar jiems neatskridus, stabus puošė, prie didžiausių avacijų rengėsi, bet lakunams pinigų nerupėjo duot. Frakuotoms puotoms pas mus daugiausiai rupinamasi, pinigų užtekinai. Bet duot — suteikt progą parodyt sašo gubumus dvim didvyriams, pinigų nėra. Dabar, jiems žuvus, didžiausias iškilmes, net mauzolejus statomas, kuriame lakunų kunai bus patalpinti. Dabar desėtkai tukstantų metų. Daug daugiau garbės nešų palaidojus paprastoj vietelėj, su užrašu "Darius-Girėnas".

Skaudu! Galbut delto, kad neseniai teko but Lietuvoje ir matyt visą padėtį. Aš Lietuvą gerbiu ir gerbsiu. Bet negalima pakęst tokios didelės nelaimės, ko kia įvyko. Visur tik garbė, karjera; savuosius į frontą kiša, ne atsižvelgiant jų gabumais, — drąsuolį pastato į frontą, apdekorouoja, padaro didžiausiu didvyriu. Vėliaus jo darbai pasirodo... Įsiai gerai moka fraką su cilinderiu dėvėti ir dar kleboniškos išsigerti, tai visi jo nuveiktieji darbai ir gabumai. Tik

rai gabuosius — užsitarnavusius neįsileidžiam, baugu, kad vainiką nenuimtų. Mačiau kaip dalinami medaliai garbės "užsitarnavusiems". Kas nors artimųjų praneša, kad kokisai zakristijonas ar jam panašus buvęs labai didelis veikėjas, daug dirbęs Lietuvos atgavimui, reikia jį pagerbt, duot medalį. Gerai. Vėliaus pasirodo jo darbas buvęs išdavinė rusų valdžiai per kleboniją savo brolius, lietuvius už dalinimą lietuviškų knygečių ir tt. O tikri kovotojai už Lietuvos ir lietuvių laisvę šiančiam atstumti, užmiršti. Niekas jų kapus nepuošia, niekas apie juos nekalba, jų nežino. Gal delto tie užmiršti, kad jie pirmutinai prirengė dirv Lietuvos laisvei. Musų frakuoti ponai tuomet šampana gėrė, svetimiems tarnavo, didelis algas ėmė ir apie Lietuvos pasiliuosavimą jie nei nesapnavo. Iš tikrųjų veikėjų jie tik tyčiojosi.

Tikrieji Lietuvos sūnus — kai miečią vaikai, pus-inteligentai, kuriems sunku buvo baigt mokslą, nes tėvai vertė juos buti kunigėliais, o rusų valdžia juos persekiojo. Jiems reikia paminėklų, ne tik mirus, bet ir gyviems. Bet kas juos pastatys. Gal but voratinkliai, o paukščiai giedos liudėsio giesmes.

Mūsų lakunai savo mirčia — krauju keldami Lietuvos garbę užsipelnė liaurus, iškilmes, mauzolejus jau per vėlai... Kol jie buvo gyvi, musų ponai jais nesirupino, trukimus neuždenge, nepadėjo tuomet jiems liaurus laimėt ir jais džiaugtis drauge su visa lietuvių tauta. Tik musų biedna išėivija lakunų pasiryžimą atjautė ir rėmė prie tokių nepalankių aplinkybių. Tik tie, kurie nerėmė, dabar juos sąžinė graužia. Dabar lakunus vainikuoja, kuomet jie nereikalauja ir nieko negirdi. Jeigu Darius su Girėnu atbustų, — spiautų į visas iškilmes ir pasakytų: "Valdonai! kuį jus pirma buvot?" Darius su Girėnu ne tik savo gyvybę pašventė Lietuvos labui, bet ir visą savo turta, viską ką turėjo. Kur šiandie rasi te tokius didvyrius? Kiek jų orlavis prekiavo, jie galėjo įsigyti gražų turta ir be rupescio gyvent ir užmiršt viską, kaip daugelis musų inteligentų daro. Bet žuvusieji, Darius su Girėnu kitaip suprato savo tėvynę, garbę ir su šypsena tragiskai žuvo.

—Lietuvaitė.

Renka Medžiagą Dariaus Girėno Monografijai

Lietuvoje rašoma knyga apie Darių ir Girėną. Tam tikslui renkama medžiaga. Visi prašomi talkon.

Lietuvos Aero Klubu pirminkininkas, prof. Z Zemaitis, kreipiasi į a. a. lakunų draugus, pažįstamus ir rėmėjus Amerikoje, prašydamas suteikti Klubui smulkiausias žinias apie lakunų ruošimosi kovai su Atlantiku. Prof. Zemaitis yra atsiuntęs ir Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke laišką, kuriame skaitome:

"Ponui Zadeikiui, Lietuvos Gen. Kon. Amerikoje. Besiruodamas sukilti tranatlantinus lakunus Darių ir Girėną, Lietuvos Aero Klubas jau buvo numatęs jų kelionės monografijos leidimo reikalą. Tačiau iš kapt. Dariaus ir tamstos mums atsiųstus laiškuose monografijos leidimas buvo pažymėtas esąs dar per ankstyvas.

Dabar, esant aktyvaudoje įvykusio skaudaus fakto, monografijos leidimas pasidarė skubus ir neatidėliotinas. Šio darbo ėmėsi Lietuvos Aero Klubas, sudarydamas redakcijos komisiją iš av. mjr. Py-

ragiaus ir av. leit. Adomavičiaus. Prašome smulkios medžiagos liečiančios lakunų pasiruošimą kelionei k. a.: iškarpos iš laikraščių, susirašinėjimai, skridimo fondo globėjų bylos ir tt.

Be šios medžiagos monografijos pilnumas yra neįmanomas. Šiuo nuolankiai prašome Tamstos, pone Konsule, neatsisakyti padėti mums tame darbe, surenkant visokią medžiagą, kuri Tamstos nuomone galėtų padėti visapusiškai nušviesti lakunų asmenis ir jų žygi. Neabejojame, kad tame darbe Tamstai suteiks pagalbą Amerikos lietuvių laikraščiai ir paskiri asmenys. Visą surinktą medžiagą prašome prisūsti galimai greičiau, nes knyga norime išleisti jau rugsėjo mėnesį."

Mes iš savo pusės prašytume lakunų gimines ir draugus, skridimo rengėjų komitetus ir lakunų artimesniuosis pagalbininkus, pristatyti minėtam tikslui bet kokią medžiagą, taipgi atsiminimus, tiesioginiai Lietuvos Aero Klubui (adresas: Nepriklausomybės aikštė Nr. 2, Kaunas, Lithuania), arba siųsti per Lietuvos Konsulat: Consulate of Lithuania, 100 East Bellevue Place, Chicago, Illinois arba Consulate General of Lithuania, 11 Waverly Place, New York City, N. Y.

Pittsburgh, Pa.

SARAŠAS AUKAVUSIŲ LIET. KAMBARIO FONDAN.

Nuo balandžio 7 d., iki liepos 18 dienai, 1933 m.

Žemiau telpa vardai asmenų bei draugijų, aukavusių kambario fondan:

A. P. L. A. 12 kuopa,	Ambridge, Pa.	\$ 1.50
"Dirva",	Cleveland, Ohio	5.00
Gallagher, Thomas J.	Pittsburgh, Pa.	1.00
Gilius, J. Pittsburgh, Pa.	Kairys, L. McKees Rocks	50
Kazačionis, J.	Homestead, Pa.	1.00
Lietuvos Vyčių 11 kuopa,	Homestead, Pa.	5.00
Krauzlis, V. Homestead,	Amer. Liet. Prekybos Butas,	10.00
Newark, N. J.	Lietuvių Vaizbos Butas,	91.42
Pittsburgh, Pa.	Liet. Piliėčių Dr-jų, Penn. Ave.,	5.00
Pittsburgh, Pa.	Lietuvių Ukio Klubas,	86.16
Liet. Motinų Klubas, S. S.	Pittsburgh, Pa.	10.00
A. L. T. Sandaros Sąrišys,	Pittsburgh, Pa.	20.00
Petraitis, J.	Pittsburgh, Pa.	1.00
Susiv. Liet. Amerikoje 43 kp.	So. Boston, Mass.	10.00
Susiv. Liet. Amerikoje 70 kp.	Cliffside, N. J.	10.00
Susiv. Liet. Amer. 169 kp.	Ambridge, Pa.	2.00
Susiv. Liet. Amer. 367 kp.	Port Chester, N. Y.	5.00
Šviežikas, A.	Pittsburgh, Pa.	50
Urbaitis, Alex. Donora, Pa.	Viktoravičius, J.	1.00
Pittsburgh, Pa.	Varašienė, A. Pittsburgh,	25
Zdanus, A. Pittsburgh, Pa.	Zees, W. Pittsburgh, Pa.	1.00
Viso	\$270.88	
Pirmiau paskelbta	\$705.17	
Viso labo	\$976.05	

Birželio 29 d., 1933 m. čekis \$250 vertės išrašytas Universitetui.

Aukščiau telpa Pittsburgho Universiteto pagamintas aukavtojų 4-tas sarašas. Kaikurių draugijų vardus mes išvertėm taip, kaip tos draugijos vadinas lietuviškai.

Matome, kad jau nedaug truksta iki tukstančių, t. y. tokiai sumai, kuri užtikrins mums lietuviams teisę rengti savo paminėklį kambarį Pittsburgho Universitete. Iki šiai dienai yra dar kiek surinkta, taip, kad visos aukos jau sudaro tukstantį. Bet kad šitas darbas, kaip ir kiekvienas kitas, negalėjo eiti be išlaidų, tai dar grynais pinigais vis kiek truksta iki tos apvalios sumos. L. K. Fondo Komitetas rengiasi paskelbt visą apyskaitą: kiek pajamų, kiek išlaidų ir kiek yra grynais pinigais.

L. K. F. Spaudos Komisija.

NEW YORK CITY

ŠAUNUS VAKARĖLIS

Praeiti šeštadienio (rugsėjo 5 d., š. m.) ponų Vitaičių namuose susirinko gražus būrelis artimų p. S. E. Vitaičio draugų, kvieštų p. Z. Vitaičienės jos vyrui nežinant. Kitais žodžiais sakant, sumani žmona suruošė Surprizo vakarėlį, p. Vitaičio gimimo dienoje.

Prie skanios vakarienės svečiai linkėjo p. Vitaičiui daug energijos, ilgo amžiaus ir sveikatos, kad daug dar galėtų pasidaruoti labai tautos. ABS.

Jau praėjo beveik mėnuo laiko, bet "Lietuvių Dienos" rengėjai Chicagos Pasaulinėj Parodoj nepaskelbia dar jokios apy-skaitos ir neišduoda atstovams raporto. Toks nepaisymas vargiai ar gali būti pateisintas. Visuomenė norėtų žinoti apie blogas ar geras pasekmes.

Eina kalbų, jog "Lietuvių Diena" atnešė deficito. Jeigu taip, tai reikia ieškoti priemonių padengti deficitą. Komisijos nariai tur but neteko drąsos ir išbėgiojo.

RACINE, WIS.

PUIKUS PIKNIKAS

Rengia Kenosha Dailės Ratelis drauge su Racino lietuviais, nedėdienį, rugp. August 13 d. 1933 m., Riverview Parke.

Kenoshos Dailės Ratelis bendrai su Racino lietuviais rengia puikų pikniką su išlaimėjimais. Piknikas įvyksta sekmdienį, 13 d. rugp.-Aug., Riverview Parke, "Four Mile Road, at Root River, West of Highway 42, North of Racine." Piknikas prasidės iš ryto ir trauksis iki vėlyvo vakaro. Įžanga tik 10 centų ypatai ir dar už tą patį tikieta leidžiama išlaimėjimui — Pirmą dovaną \$15.00 vertės "Floor lamp" ir antra — stiklinis setas. Orchestra bus "Royal Gypsies" iš Racine, Wis.

Šis piknikas yra Pirmas šią vasarą, kurį Dailės Ratelis bendrai su raciniečiais lietuviais ruošia ir todėl sirdingai kviečia visus Wisconsin lietuvius jame dalyvauti. Omes užtikriname, kad busite pilnai patenkinti mūsų vaišėmis ir programu.

Kviečia Komitetas

CHICAGO AT NIGHT

Lofty steel towers reaching for the sky... the temple silhouetted like a spear against the night... Buckingham fountain softly sending its columns of water upward as a rainbow of lights plays upon it... Boul Mich... the Planetarium with its star-studded heavens... cars and people swiftly passing by... the Art Institute lions watching, watching... the Lindbergh beacon shooting its beams around and around... the Fair a riot of color, gleaming... the Lake, black, mysterious, silent... "Jessica".

Naujas-- Pigus Namų Apšildymas Su Gasu

Įdėk į savo namus mūsų Kaštais... Jeigu jums nepatiks išimsim dykai

Niekas kitas tokio pasiūlymo negali duoti.

NIEKO JUS NEJVESTUOJAT Jums nei cento neinvestuojant, mes įdėsim gazo šildytuvą į jusų "Furnace ar Boilerj". Jeigu jums patiks — pasilieka. Jei ne—jūs patys nuspręsite — mes išsiimsime ir buvusią metodą įdėsim atgal — savais kaštais. Niekas kitas negali jums duoti tokio pasiūlymo.

Su numazinta gazo rata ant pusės, palyginant su 1930-31, gazas del namų apšildymo, atlieka savo vertę. Šiandie—su naujai numazinta rata namams apšildyti, taisy patogumais gali naudotis visi žmonės, o ne vien turčiai.

Pažanga gazo šildytuvų seniai pripažinta. Kiekvienas užkuri-mas ir prižiūrėjimas užkuri-dienų dienas jusų sunkauso darbo... krovimas angliu... išsėmimas peleny, valymas namų ir rakandų. Gazu šildant — tas nereikalinga. Praneškit mums, kad jus norite įdėti gazo šildytuvą. Mes tai atliksime į keturias penkias valandas.

Lai gazas apsimoka patsai Bėgyje pirmų šildymo devynių mėnesių, abelnai įmant, jus mokėsit po \$3.00 į mėnesi, kaipp nuoma. Ši mokestis bus priskaitoma prie jusų nuolatinės gazo bilos. Jeigu jus paliepsit išimti, mokestis už naudojimą tuojaus bus nutraukta. Geras pasiūly-mas. Tikrai... Delto, kad gazas turi savyje virš nurodytas geras ypatybes. Lai mažą gazo geras eina į jusų pečių ir tuomi palai-kykite savo namuose, kieme ir visoj aplinkinėj sveikumą ir šva-rumą. Taip — čia yra geras ir naujas budas namų apšildyt.

Išpildyk kuponą dabar—nelauk!

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
Please send me full information about heating my home with gas.
Name _____
Address _____
City _____ Tel. _____

House Heating Division

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

EIKIT Į—
Mildos Valgyklą
(Ponia A. MISEVICIENE, Savininkė)
kur sveikas maistas yra gardžiai pagamintas patyrusių virėjų lietuviškomis ir amerikoniškoms stailomis.
Kainos labai prieinamos o porcijos lig soties.
Nedėliomis: geriausia vištiena ir kitos visokios paukštienos
3206 South Halsted Street Chicago, Ill.

PROGRESS FURNITURE CO
3222-24-26 So. Halsted Street
Tel. Victory 4226
J. KALADINSKAS, J. ROMANAS—Vedėjai
Didelė, saugi, patogi ir teisingų kainų lietuvių krautuvė Chicagoje.
ČIA YRA užlaikoma rankandai, kaurai, radios, refrigeratoriai, pianai, plovyklės, šlavikai, pečiai, radio tubos, rekordai ir visos kitos namų reikmenys.
Parduodame už pinigus ir ant lengvų išmokėjimų.

RIMBAS
MENESINIS SATYROS IR KRITIKOS ŽURNALAS
Jo leidėju ir Redaktorium yra buvęs ilgus metis Sandaros Centro Sekretorius ir "Sandaros" Redaktorius K. J. Paulauskas.
Ar matei "Rimba?" Ar skaitei kas jame yra parašyta? Jei ne, tai dėk konvertan 10c su savo antraštu ir pasiųsk jam, o jis tuoj pas tave pribus. Prenumerata metams tik \$1.00. Užsi-prenumeruok jį, gausi daug linksmų skaitymų.
"RIMBAS"
256 W. Third St. So. Boston, Mass.

Chicagoje

DISKUSIJOS APIE NEKALTŲ BERNELIŲ NAKTINĮ PIKNIKĄ.

Neklausykite melo pliko, Jog bernelių nebeliko. Jų dar daug ir štai metinį kengia pikniką naktinį. Po mėnulio ant žolės Visi linksmintis galės.

Dvasios vadas susimilo, Pagailėjo amžiaus žilo, Ir berneliams duod suprast: Sau mergina susirast. Džiaugias džiaugsmui jie vaiku, Trina galvas be plauku.

"Broliai", štai susirinkimas, Prisiimsim jaunus dienas. Tas svajones ir jausmus, Ką žavėjo sielą mūs. Valio! Valio už dvasios vadą, Ką mums brangią laisvę žada, Ir visi į pirmutinį Traukim pikniką naktinį."

"Apgauliot savęs neverta, Meilės taurė jau išgerta," Daugiau gerti nebeliko, Sankia balsas zanavyko. "Kam kalbėt apie merginas, Kuomet einant kojos pinas. Peikiu aš ir dvasios vadą; Jis netiesiu keliu veda."

"Jauna dvasia, senas kunas, Sankia daktaras Aičiūnas: "Be prescription, be vaistų, Sirdies liepsnoj įkaistu. "Kam sielojatės be laiko." Rėžia Justins Town of Leiko, "Jau gražiulių užprašyta, Bus mūs publika maišyta. Piknike nieks neludės, Neatvykę — pavydės."

Štai brolijos sekretorius Užsidėjęs "akuriurus", Skaito žodžius testamenta Parašytus prezidento: "Draugai mūsų mintys skirias; Kam tikėjau, tas jau miręs. Naują laimę pažinau, Sirdžiai laisvę gražinau."

Man juokai į jus kai žiuriu, Aš namus ir žmoną turiu, Jūs, kaip vėjo tuščiam lauke, Nieks nemyli, nieks nelaukia. Bet į jusų parengimą Man atvykti noras ima, Kaip nebut, bet mes draugai, Jungė mus bendri vargai."

Laiškas baigtas, nusiminęs, Dvasios vadas iš sėdynės, Sunkiai kelias; baigtas tyła, Trumpais žodžiais jis prabyla. Tąsa kitam num.

LIETUVIŲ PASAULINĖS PARODOS DIENAI PRAĖJUS

Sulaukėm sekmadienio, liepos 16 dienos. Išaušo blaivus rytas, skaisi diena. Bet po pusiaudienio retkarčiais saulutė pradėjo pasislėpti debesų tamsoje, lyg ir pranašaudama kokio džiaugsmo, ir vėl kokio liudėsio — tokio liudėsio, kokio lietuvio siela dar nebuvo jautusi.

Pas lietuvius tą dieną buvo didelis sujudimas. Jau anksti rytą buriai pradėjo važiuoti į Pasaulinės Parodos komiteto nu skirtą vietą, į Hall of Science aikštę. Gi atėjus paskirtai valandai, susirinko tiek lietuviai, kiek ta aikštė nėra mačiusi nuo atidarymo Parodos. Vienas pa rodos viršininkų, maj. Streichmanas tai pats man pasakė, išgirdamas lietuvius ir jų šiam įvykiui apskaitęs apie septynias dešimtis tukstančių (70,000). Jam net reikėjo susirpinti ar balkonai ir galerijos galės išlaikyti tokias žmonių minios sunkumą. Ir pradėjus abejoti, kad pavojaus ir nelaimių neįvyktų, reikėjo kai kuriems išsiskirstyti toliau.

Man bunant arti prie tos komisijos darbuotės, žinojau kiek tai lietuvii komisijai, ypatingai p. A. Vaivada, adv. Slakiui, p. J. Varkalai ir Dr. Jonui Poškai reikėjo darbo nuveikti ir keb-

stininkai bei ristikai net kelis kartus turėjo žiūrėtojus stovinius. Publika labai domėjosi šiuo programu, bet laikui neleidžiant, nes sulig sutarties su Parodos valdyba, reikėjo vietą užleisti 8 val. vakare orchesterai, tad ir nenoroms reikėjo šį programą šaukti užbaigtu.

—Peteliškė.

LAKUNŲ PAMINKLO STATYMO KOMITETO SUMANYMAI

Rugpjūčio 4 d. Chicagoje įvyko lakunų Dariaus ir Girėno paminklo statymo komiteto posėdis. Iš pranešimų paaiškėjo, kad tuo tarpu dar nepavyko galutinai išaiškinti galimomas surengti Chicago mieste viešą rinkliavą musų lakunų paminklo statymui. P. Jurgėla pasiūly prašyti Amerikos lietuvii klebonų surengti bažnyčiose rinkliavą paminklo fondui. Tam sumanymui pritarė. Lietuvos konsulas Kalvaitis pranešė, kad lietuvii gulfoninkai siulo komitetui surengti liet. golfo turnamentą (turnamentą) ir vakarienių fondo naudai. Gerb. konsulas apsiėmė tai įvykdyti, susitaręs su golfinkais.

Po to P. Jurgėla pranešė, kad "Margučio" leidėjas A. Vanagai tis žada komitetui paaukoti 500 egz. savo leidinio, skirto lakunų pagerbimui ir jų žygio paminėjimui. A. Vaivada pareiškė, kad "Naujienu" redakcija rengiasi leisti gražų leidinį anglų kalba su lakunų paveikslais ir straipsniais albumelio pavidale, kurį išplatinus pelnų skirs fondui. Komitetas pareiškė džiaugsmo, kad "Margučio" ir "Naujienu" redakcijos savo leidimais apie lakunus rengiasi padidinti paminklo fondą.

Be to, apsvarsčius įvairius kitus sumanymus, nutarta:

1) pagaminti 5000 fotografijų, kurios lakunų atminimui bus duodamos už aukas paminklui statyti; fotografijos viršuje bus įrašytas lakunų vardu; "Šį savo skridimą mes aukaujame Tau, Jaunoji Lietuva!"; o apacioje bus abiejų lakunų parašai;

2) pagaminti kvitų knygeles po 25 kvitus kiekvienoje; tie kvitai bus duodami kiekvienam asmeniui, kuris duos auką lakunų paminklui statyti; A. Vaivada apsiėmė pasirūpinti nemokamai pagaminti tas kvitų knygeles;

3) kreiptis pas visus Amerikos lietuvii dvasininkus (kunigus) prašant, kad jie teiktusi surengti bažnyčiose rinkliavas lakunų paminklo naudai. Amerikos lietuvii visuomenė

prašoma siūsti aukas lakunų paminklo statymo fondo pirmininkui, Lietuvos Konsului A. Kalvaitiui, 100 E. Bellevue Place, Chicago, Ill.

Brangūs tautiečiai, kurie nuo širdžiai jaučiate musų tautos nelaimę, didiesiems mūsų lakunams žuvus, parodykite savo 18—SANDARA

savo tautišką susipratimą ir vienybę. Pastatykite amžiną ir didingą paminklą savo didvyriams, kurie krito su palaužtais sparnais jau visai netoli savo mylimos tėvynės! Kitos tautos ir visas pasaulis aukštai įvertino mūsų oro galiunus ir šių mūsų tautiečių žygio bei aukos dėka arčiau pažino Lietuvą ir jos sūnus! Nelaukime, kad kitos tautos jiems paminklą statytų! Darius ir Girėnas — mūsų didvyriai, tad mes, lietuviai, turime pastatyti didį ir gražų paminklą savo didvyriams. Stokime į talką! Tada ir kitataučiai gal padės mums įvykdyti tą kilnų darbą.

P. Jurgėla
Komiteto Sekretorius.

GRAZI RADIO PROGRAMA

Praeito antradienio vakare, kas užsistatė savo radio ant stoties W. G. E. S., tikrai turėjo daug malonumo pasigėrėti ir susidomėti gražių dainų ir įdomių kalbų radio programa, kurią pateikė Peoples Furniture Co. krautuvės.

Nes mat šį sykį dainavo Peoples Parlor kvartetas ir duetas, taipgi solos, kuriuos sudainavo A. Ančiūtė ir K. Sabonis. Tenka pastebėti, kad kaip visada, taip ir šį sykį jie buvo pasirinkę labai gražių dainelių ir kurias išpildė pilnai artistiška ir patenkino klausytojus.

Taipgi kalbos labai suįdomino klausytojus, kurias pasakė Dr. Poška, svetytis iš Lietuvos, aviacijos leitinantas Povilas Nakrošis, Povilas Saltimeras ir Čalis Kepurė, kurie kalbėjo trumpai, bet pasakė daug ko naudingo ir įdomaus del klausytojų. Taipgi neapsieita ir be muzikos: šį sykį buvo pagrajita keleta labai gražių numerių, o programo vedėjo patarimai kaslink kilimo kainų aukštyn irgi buvo labai naudinga visuomenei žinoti.—R.

LIETUVOS PIRKLIŲ PINIGAI "UŽŠALO" ARGENTINOJE.

Vienas Lietuvos fabrikas nuga bėno didelį transportą apdirbtos medžiagos į Argentiną ir už prekes turėjo gauti per pusantro tukstančio svarų sterlingo, bet pasirodo, kad ir Argentinoje veikia devizų judėjimo suvaržymas ir Lietuvos firmos sterlingai Argentinoje "užšalo".

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas
PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.
INCORPORATED
Pilnas Laidotuvių Patarnavimas \$75 ir augš.
HENRY W. KECKER
Licensed Embalmer
3238 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Tel. Victory 4088

TEL. REPUBLIC 8340
SENAUSI LIETUVIŲ GRABORIAI CHICAGOJE
Čia pigesnės kainos, nes daugiau prityrimo. Nežiurint kur gyvenate musų ypatingas, ištikimas patarnavimas visomet priimamas už NAUJĄ ŽEMESNĘ KAINĄ.
Kiekvienam pagrabui musų kopyčėia su vargonais dykai. Nuludimo valandoje nepamirškite mus pašaukti, REPUBLIC 8340. Musų patarnavimui busite patenkinti.

Juozapas Eudeikis ir Tevas
5340 SO. KEDZIE AVENUE
(Neturime sąryšių su firma tuo pačiu vardu)

LIETUVON
PER HAMBURGĄ
Mūsų nesupanti laivai suteikia progą patogiai keliauti by kuriuo metų sezonu.
I ABI PUSI, NEW YORK- \$173.50
KAUNAS, TREČIA KLASE
Savaitiniai išplaukimai. Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Hamburgo. Informacijų kreipkitės į vietinius agentus arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 N. Michigan Ave., Chicago

BIBLIJISKAS VOKIETIJOS PILIETYBĖS ĮSTATYMAS

Hitlerio valdžia baudžia savo politinius priešininkus ir jų gimines ligi kelintos kartos.

Pagal paskelbtus įstatymus apie pilietybę ir naturalizaciją, Vokietijos pilietybė gali būti atimta iš kiekvieno piliečio, jei jis tą pilietybę įsigijo tarp lapkričio 9 d. 1919 m. ir sausio 30 d., 1933 metų, jei tik pilietis bus rastas nepageidaujamu dabartiniam valdovams. Pilietybė atimama ir nepageidaujamu žmogui bei vaikams.

Taip pat pilietybė bus atimama iš kiekvieno Vokietijos piliečio išvažiavusio užsienin, jei jo elgesys atrodys neįėjalus vokiečių vyriausybei ar valdancijai partijai.

"Tautos ir valstybės apsaugos įstatymu" pasiremiant Vokietijoje yra sumta daugybė politinių tremtinių ir pabėgėlių giminių. Be kitų yra sumti ir su kišti į koncentracijos liogerį 5 giminaičiai žinomo vokiečių socialistų vado Seidemano, 1918 metais paskelbusio Weimaro konstituciją ir buvusio pirmoju Vokietijos kancleriu. Giminaičiai nubausti už tai, kad Seidemanas, kurs yra pabėgęs į užsienį, parašė į "New York Times" nepalankų hitlerininkams straipsnį.

TURIU TUOJ PARDUOTI

Stutz, 7 keleivių aukštos rūšies automobilius. Geram stovyje, bėga kaip naujas. Parduosiu ant lengvų išmokėjimų. Labai pigiai. Privatinis pardavėjas. Garadžius 2445 E. 74th St. Tel. Harrison 3006.

Peoples Furniture Co. Krautuvėse

Dar galite Nusipirkti namų Reikmenis MAZIAUSIOMIS KAINOMIS MIESTE!

MOHAIR SEKLYČIOMS SETAI

- Naujos mados gražūs ir tvirti, lengvai verti \$110.00 \$59.50 Šią savaitę tik
- Jaquard arba Tapestry dengti setai, verti \$80.00 \$44.50 dabar po
- 3-jų šmotų gražus miegamų kambarių setai, verti \$85.00; čia tik \$49.50
- 7 šmotų gražūs valgomų kambarių setai, verti \$75.00; už \$39.50
- \$25.00 vertės 5 dalių ažuolo medžio breakfast setai po \$12.95
- \$125.00 vertės Refri-geratoriai, po \$69.50
- \$22.00 vertės metalinės ledaunės po \$11.95
- \$28.00 9X12 kaurai dabar tik \$14.95
- \$55.00 gesiniai pečiai, čia tik \$27.50

Patogiausiai įrengtos krautuvės Chicago—kasdieną siulo didžiulias prekių vertybes. Pirkite jose ir taupykite!

MATYKIT TUOJAU!

PEOPLES FURNITURE CO.
Krautuvėse
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
4179-85 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Chicago, Ill.

GRABORIAI
J. J. Bagdonas
LADOTUVĖMS patarnauja
MANDGIAI SIMPATISKAI ir
LABAI PIGIAI
Liudnoje valandoje pašaukite:
REPUBLIC 3100
2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauja Chicagoje ir aplinkines miestukose.
Didelė graži Kopyčėia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138
Stanley P. Mazeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI
JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Kockwell St.
Tel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Serodos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS
Gerbiami Sandartečiai ir "Sandaros" skaitytojai, remkime tuos biznieriis ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.
SANDAROS RED. ir ADM.

Pigūs Butas
Padoriam žmogui, kuris prižiūrėtų namą—kreipkitės pas
J. J. HERMANAVIČIŲ
814 West 33rd Street

Muzikos Mokytoja
Liet. p-lė Josephine Schultz
Duoda muzikos-Piano lekcijas prienamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatingai arba telefonu:
Miss Josephine Schultz
6784 So. Campbell Av. Chicago
Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI (Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai)

Phone: Hemlock 7828

Dr. C. K. Kiauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930
Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis DENTISTAS
3252 South Halsted Street
Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Sėstadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarimą.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913 ir Boulevard 5914
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.
3514 So. Halsted Street

PRANESIMAS
Dr. Margerio
Persikėliau į erdvesnę ir patogesnę vietą
3325 SO. HALSTED ST.
Valandos: nuo 10 ryto iki 2 p. pietų ir nuo 6 iki 8 vakare.
Sėntadieniais nuo 10 iki 12 P.Č. So. Boulevard 9483